AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2020/1845 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2020. május 14.)

a Bioalapú Iparágak Közös Vállalkozás 2018. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel a Bioalapú Iparágak Közös Vállalkozás 2018. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0034/2020),

A. mivel a Bioalapú Iparágak Közös Vállalkozást (a továbbiakban: „közös vállalkozás") az 560/2014/EU tanácsi rendelet köz- és magánszféra közötti partnerségként hozta létre 10 éves időtartamra azzal a céllal, hogy összekapcsolja az összes érdekelt felet és hozzájáruljon ahhoz, hogy az Unió kulcsszereplővé váljon a fejlett bioalapú termékek és bioüzemanyagok kutatása, bemutatása és piaci alkalmazása terén;

B. mivel a számvitelért felelős tisztviselő a közös vállalkozás irányító testületének 2014. október 14-i határozatával elfogadott, közös vállalkozásra irányadó pénzügyi szabályzat 38. és 43. cikkének megfelelően elkészítette a közös vállalkozás 2018. évi éves beszámolóját;

C. mivel a közös vállalkozás alapító tagjai az Unió, amelyet a Bizottság képvisel, valamint a bioalapú iparágak konzorciuma (a továbbiakban: „BIC") által képviselt ágazati partnerek;

Általános megjegyzések

1. megjegyzi, hogy a közös vállalkozás tevékenységeihez történő uniós hozzájárulás maximális összege 975 000 000 EUR, amelynek kifizetését a Horizont 2020 költségvetéséből kell teljesíteni; megjegyzi, hogy a közös vállalkozás teljes élettartama alatt a közös vállalkozás iparági tagjainak legalább 2 730 000 000 EUR összegű forrást kell hozzájárulásként biztosítaniuk, amely összeg a közös vállalkozás operatív tevékenységeihez nyújtandó legalább 182 500 000 EUR összegű természetbeni és pénzbeli hozzájárulást, valamint a közös vállalkozás munkatervében nem szereplő további tevékenységek végrehajtásához nyújtandó legalább 1 755 000 000 EUR összegű természetbeni hozzájárulást is magában foglalja;

2. megjegyzi, hogy 2018 végén a 2018. évi pályázati felhívás nyomán kiválasztott 101 pályázatból 19 volt a támogatási megállapodás előkészítésének szakaszában; megjegyzi továbbá, hogy 2018 elejéig a közös vállalkozás programjának portfóliója 101 folyamatban lévő, 35 országból összesen 1 169 résztvevőt számláló, 499 000 000 EUR támogatási összértékű projektet tartalmazott;

3. megjegyzi, hogy a közös vállalkozás célkitűzései nem valósíthatók meg hagyományos uniós eszközökkel; megállapítja, hogy a közös vállalkozás az iparágak és a szereplők új értékláncok kiépítésére irányuló összekapcsolásával strukturáló hatást gyakorolt, és egyre nagyobb innovációfejlesztési beruházásokat mozgósított a bioalapú iparágak számára; megjegyzi továbbá, hogy a közös vállalkozás küldetése a BIC által kidolgozott, valamint a Bizottság által jóváhagyott stratégiai innovációs és kutatási programterv (SIRA) végrehajtása;

4. megjegyzi, hogy a hatékony kommunikáció a sikeres uniós finanszírozású projektek alapvető eleme; fontosnak tartja a közös vállalkozás által elért eredmények láthatóságának növelését és az ezek hozzáadott értékére vonatkozó információk terjesztését; felhívja a közös vállalkozást, hogy kutatási eredményeinek a nyilvánosság körében történő – például a közösségi médián vagy más médiaorgánumokon keresztüli – terjesztésével folytasson proaktív kommunikációs politikát annak érdekében, hogy ily módon felhívja a nyilvánosság figyelmét az uniós támogatás hatására, különös tekintettel a piaci elterjedésre;

5. felkéri a Számvevőszéket, hogy értékelje a természetbeni hozzájárulások kiszámítására és értékelésére szolgáló módszertan hatékonyságát és eredményességét, valamint megbízhatóságát; kéri, hogy az említett értékelés értékelje a természetbeni hozzájárulásokra vonatkozó eljárás végrehajtására vonatkozó iránymutatás kialakítását és megbízhatóságát annak érdekében, hogy segítse a természetbeni hozzájárulások tervezési, jelentéstételi és tanúsítási folyamatát;

Költségvetés és pénzgazdálkodás

6. megjegyzi, hogy a Számvevőszék által a közös vállalkozás 2018. évi pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolójáról készített jelentés (a számvevőszéki jelentés) szerint a közös vállalkozás éves beszámolója minden lényeges szempontból híven, pénzügyi szabályzatának, valamint a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályzatnak megfelelően tükrözi a közös vállalkozás 2018. december 31-i pénzügyi helyzetét, a tárgyévi gazdasági események eredményét és a pénzforgalmat;

7. megjegyzi, hogy a közös vállalkozás éves beszámolója szerint a végleges 2018. évi költségvetés készen áll a végrehajtásra, valamint 121 231 820 EUR összegű kötelezettségvállalási előirányzatot és 118 126 520 EUR összegű kifizetési előirányzatot tartalmaz, amelyek felhasználási aránya 99%, illetve 71% volt;

8. megállapítja, hogy a kifizetési előirányzatokat elsősorban a 2017-es pályázati felhívás nyomán kötött támogatási szerződések előfinanszírozására és a korábbi pályázati felhívások projektjeihez kapcsolódó időközi kifizetésekre használták fel; megjegyzi továbbá, hogy a kifizetési előirányzatok alacsonyabb végrehajtási arányának hátterében néhány időszaki jelentés késedelme, valamint a támogatási megállapodásokban jóváhagyott költségvetéstől jelentősen elmaradó költségnyilatkozatok álltak;

9. megjegyzi, hogy a közös vállalkozás teljes élettartamára előirányzott legfeljebb 975 000 000 EUR-s uniós pénzbeli hozzájárulásból az Unió 2018 végéig összesen 264 600 000 EUR összegű hozzájárulást teljesített;

10. aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy az iparági tagok által a közös vállalkozás operatív tevékenységeinek és igazgatási költségeinek fedezéséhez nyújtandó 757 900 000 EUR-s hozzájárulásból az iparági tagok csak 36 800 000 EUR értékű természetbeni hozzájárulást jelentettek az operatív tevékenységek tekintetében, a közös vállalkozás igazgatási költségeit illetően pedig az irányító testület 21 200 000 EUR (12 100 000 EUR természetbeni és 9 100 000 EUR pénzbeli) iparági hozzájárulást validált;

11. a számvevőszéki jelentés alapján megjegyzi, hogy 2018-ban a közös vállalkozás felülvizsgálatot végzett annak érdekében, hogy naprakésszé tegye a közös vállalkozást alkotó szervezetek tagi státuszát, amely a fő alapot jelenti az iparági tagok által a közös vállalkozás operatív tevékenységeihez nyújtandó természetbeni hozzájárulás validálásához és elismeréséhez; elismeréssel veszi tudomásul, hogy az említett felülvizsgálatot helyes gyakorlatnak minősítették, valamint hogy a felülvizsgálatot rendszeresen végre kell hajtani;

12. sajnálattal veszi tudomásul, hogy az iparági tagok által a közös vállalkozás operatív költségeihez nyújtandó, legalább 182 500 000 EUR-s pénzbeli hozzájárulásból 2018 végéig mindössze 800 000 EUR-t fizettek ki, és ennek következtében a Bizottság 2018 végén úgy határozott, hogy 140 000 000 EUR-val csökkenti a közös vállalkozás 2020. évi 205 000 000 EUR-s költségvetését; aggodalommal állapítja meg, hogy fennáll annak komoly kockázata, hogy a közös vállalkozás élettartamának végéig nem érik el a pénzbeli hozzájárulások minimális összegét;

Teljesítmény

13. megjegyzi, hogy a közös vállalkozás rendelkezésre álló egyedi fő teljesítménymutatóit megfelelőnek találták; üdvözli, hogy a közös vállalkozás hatékonyan működött, és átlagteljesítménye a Horizont 2020 három fő teljesítménymutatója esetében meghaladja a kitűzött célokat 2018-ban;

14. aggodalommal állapítja meg, hogy a tőkeáttételi hatás 2018 végén 1,88-as, a várakozásoktól elmaradó értéket ért el; aggodalommal állapítja meg, hogy az elért tőkeáttételi hatás 2015 óta csökken; felszólítja a közös vállalkozást, hogy tegyen lépéseket annak érdekében, hogy a 2014–2020 közötti teljes időszakra vonatkozóan elérje a tőkeáttételi hatás 2,86-os célértékét;

15. megjegyzi, hogy a közös vállalkozás pályázati felhívásai teljes mértékben nyitva állnak minden érdekelt fél részvétele előtt; üdvözli, hogy a közös vállalkozás a saját rendezvényein, ülésein és weboldalán keresztül nagy erőfeszítéseket tesz célkitűzéseinek és eredményeinek, valamint az uniós érdekelt feleknek szóló felhívásainak ismertetése terén;

16. megjegyzi, hogy a szakértők megerősítik, hogy a közös vállalkozás elérte a legkiválóbb uniós szereplők megfelelő szintű részvételét a kiválasztott értékláncok területein; megállapítja, hogy megfelelő egyensúlyt sikerült megvalósítani az ipari ágazat részvétele tekintetében: a létszámot tekintve e szereplők 61%-os részarányt képviselnek a résztvevők teljes körén belül; kiemeli, hogy a magántulajdonban lévő profitorientált szervezetek 54%-a kis- és középvállalkozás, 27%-a pedig nagyvállalkozás;

17. megjegyzi, hogy a 2017-es pályázati felhívás nyomán a közös vállalkozás 17 támogatási megállapodást kötött 2018. évi műveletei keretében, és így a közös vállalkozás portfóliójának teljes állománya 2018 végére 82-re emelkedett; megjegyzi továbbá, hogy a közös vállalkozás sikeresen végrehajtotta a 2018. évi pályázati felhívást; megjegyzi, hogy 19 kiválasztott pályázat esetében az eljárást 2018 vége előtt megindították;

18. megállapítja, hogy a 2018. évi pályázati felhívás kialakításából adódóan, valamint a pályázatok rangsorolási rendszerének irányítása miatt a felhívás két kiemelt témája közül az egyik nem kapott finanszírozást, jóllehet mindkét témához benyújtottak támogatható és jó értékelést kapott pályázatokat;

19. megelégedéssel veszi tudomásul, hogy 2018-ban a közös vállalkozás méltányos egyensúlyt teremtett különböző testületein belül a nemek között (tudományos bizottság: nők: 60%, férfiak: 40%; az államok képviselőinek csoportja: nők: 59%, férfiak: 41%; programiroda: nők: 61%, férfiak: 39%; értékeléssel foglalkozó szakértők [2018. évi pályázati felhívás]: nők: 48%, férfiak: 52%; projektkoordinátorok: nők: 45%, férfiak: 55%) – az irányító testület kivételével (nők: 20%, férfiak: 80%); tudomásul veszi a közös vállalkozás megjegyzését, amely szerint nincs befolyása az irányító testület összetételére; megelégedéssel veszi tudomásul, hogy a közös vállalkozás projektjeiben közreműködő személyzet esetében kiegyensúlyozott a nemek aránya (46% nő és 54% férfi);

Közbeszerzési és munkaerő-felvételi eljárások

20. megjegyzi, hogy a közös vállalkozás személyi állománya 2018 végén 23 főt számlált, és ezzel a közös vállalkozás teljes személyzeti létszámtervét teljesítette; megállapítja, hogy egy szerződéses és egy ideiglenes alkalmazotti álláshely betöltése céljából 2018-ban két munkaerő-felvételi eljárást indítottak; megjegyzi azonban, hogy 2018-ban a közös vállalkozást három további szerződéses alkalmazottal erősítették meg; megjegyzi továbbá, hogy 2018 végén kineveztek egy ideiglenes álláshelyre jelölt személyt, aki 2019 első negyedévében hivatalba is lépett;

Belső ellenőrzés

21. megjegyzi, hogy 2017 novemberében a Belső Ellenőrzési Szolgálat elvégezte „A belsőkontroll-standardok (ICS) végrehajtásának korlátozott mértékű felülvizsgálata a Bioalapú Iparágak Közös Vállalkozásban” elnevezésű ellenőrzéshez kapcsolódó helyszíni ellenőrzéseket; megállapítja, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a 2018 végi helyzet arról tanúskodott, hogy a közös vállalkozás jórészt végrehajtotta a belsőkontroll-standardokat;

22. megállapítja, hogy a programiroda önértékelést végzett belsőkontroll-standardjaival kapcsolatban annak érdekében, hogy értékelje a belsőkontroll-standardok végrehajtásának jelenlegi szintjét, és megvizsgálja azokat a feltételeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a szervezet belsőkontroll-keretét magasabb érettségi fokra lehessen léptetni; megjegyzi, hogy a Belső Ellenőrzési Szolgálat három ajánlást fogalmazott meg a közös vállalkozás e téren tett erőfeszítéseinek támogatására és kiegészítésére; megállapítja, hogy a programiroda előterjesztette a kapcsolódó cselekvési terveket, amelyekről a Belső Ellenőrzési Szolgálat megállapította, hogy alkalmasak a problémák enyhítésére; aggodalommal jegyzi meg azonban, hogy az érintett három standard teljes körű végrehajtása 2018 elején még nem történt meg;

23. megjegyzi, hogy az éves tevékenységi jelentés szerint szinte az összes belsőkontroll-standardot végrehajtottnak vagy nagyrészt végrehajtottnak tekintik, és csupán bizonyos standardok, például a 8. számú (folyamatok és eljárások), a 10. számú (üzletmenet-folytonosság) és a 11. számú (dokumentumkezelés) belsőkontroll-standard esetében várat még magára a teljes körű végrehajtás;

24. megjegyzi, hogy 2017-ben a közös vállalkozás a Bizottság Kutatási és Innovációs Főigazgatóságának közös ellenőrzési szolgálatával együttműködve megkezdte a Horizont 2020 időközi kifizetési kérelmeiből vett véletlenszerű minta első utólagos ellenőrzését; megjegyzi, hogy 2018-ban kezdetét vette az ellenőrzések második hulláma, az ellenőrzött résztvevők alacsony száma miatt azonban egyelőre nem lehet következtetéseket levonni;

25. elismeréssel nyugtázza a Számvevőszék azon megállapítását, hogy a fennmaradó hibaarány nem éri el a lényegességi küszöböt, a Horizont 2020 esetében 0,01%-ot tesz ki;

26. megjegyzi, hogy a Bizottság elvégezte a közös vállalkozás 2014 és 2016 közötti tevékenységeinek időközi értékelését, és hogy elkészült a megfogalmazott ajánlások megvalósítását szolgáló cselekvési terv; megjegyzi, hogy a cselekvési tervben foglaltak szerint 2018-ban és 2019-ben kell végrehajtani az ajánlások teljesítésére irányuló intézkedések legtöbbjét, és hogy számos intézkedés végrehajtására már sor került;

Jogi keret

27. aggodalommal állapítja meg, hogy bár a közös vállalkozás időközi értékelése az alkalmazandó jogszabályi keretben pontosan meghatározott határidőknek megfelelően elkészült, a közös vállalkozás tevékenységének e korai szakaszában az nem szolgálhat optimális hozzáadott értékkel a közös vállalkozás döntéshozatali folyamata tekintetében;

Az összeférhetetlenség megelőzése és kezelése, valamint az átláthatóság

28. megjegyzi, hogy a bizalmi személyek hálózatának létrehozása céljával a közös vállalkozás hat másik közös vállalkozással együttesen közzétett egy közös vállalkozásokat átfogó pályázati felhívást hét bizalmi személy kiválasztására; megjegyzi, hogy ennek eredményeként az ügyvezető igazgatók két bizalmi személyt 2018 novemberében kineveztek.